KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 3. maj 2000

om støtteordningen anmeldt af Italien (regionen Marche) vedrørende ændringer til enhedsprogrammeringsdokumentet for 1994-1999 for støtte fra Fællesskabets strukturfonde til områder under mål 5b

(meddelt under nummer K(2000) 1336)

(Kun den italienske udgave er autentisk)

(2000/621/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med denne artikel [1], og under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følende betragtninger:

I

SAGSFORLØB

(1) Ved brev af 14. maj 1998, registreret 18. maj 1998, anmeldte Italiens faste repræsentation ved Den Europæiske Union en støtteordning for regionen Marche efter traktatens artikel 88, stk. 3.

(2) Ved telex nr. 28448 af 15. juli 1998 anmodede Kommissionen om yderligere oplysninger. Kommissionen modtog yderligere oplysninger og rettelser ved brev af 12. oktober 1998, registreret 20. oktober 1998, og ved telefax af 23. november 1998, registreret samme dag.

(3) Ved brev af 21. december 1998 (SG(98) D/12141) underrettede Kommissionen Italien om sin beslutning om at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, vedrørende visse aspekter af støtteforanstaltningernes anvendelse.

(4) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* [2]. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til den omhandlede støtte.

(5) Ved brev af 31. marts 1999 fremsendte de italienske myndigheder deres kommentarer til Kommissionen. Kommissionen har ikke modtaget bemærkninger fra interesserede parter.

II

BESKRIVELSE

(6) Foranstaltningerne vedrører en lang række ændringer og tilføjelser til enhedsprogrammeringsdokumentet (SPD) for støtte fra Fællesskabets strukturfonde til de områder i regionen Marche, der er støtteberettigede under mål 5b i programmeringsperioden 1994-1999. De består af tilskud til investeringer i primærproduktion, forarbejdning og afsætning samt til iværksættelse af salgskampagner, forskning, teknisk bistand, salgsfremmende foranstaltninger og konsulentbistand, erhvervsuddannelse, udarbejdelse af retningslinjer for produktion og kvalitetsforskrifter samt iværksættelse af kontrolforanstaltninger, egnethedsprøver og afkomsprøver i forbindelse med varer, der er anført i bilag I til traktaten [3].

(7) Foranstaltningerne har til formål at fremme udviklingen i de områder i regionen Marche, der er støtteberettigede under mål 5b, og som blev ramt af en række jordskælv i 1997, ved hjælp af midler fra EUGFL tilligemed økonomiske ressourcer på nationalt og privat plan inden for rammerne af SPD for områderne under mål 5b i regionen.

(8) Støtteforanstaltningerne var gældende indtil december 1999. Da det drejer sig om en række foranstaltninger, hvoraf de fleste er beregnet til samfinansiering fra Fællesskabet, og af hensyn til sammenhængen har Kommissionen i det foreliggende tilfælde besluttet at anvende artikel 15, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 2082/93 vedrørende samfinansiering fra strukturfondene på alle de i anmeldelsen omhandlede foranstaltninger [4]. I overensstemmelse med nævnte artikel kan en udgift ikke opnå støtte fra fondene, hvis den er afholdt inden den dato, på hvilken Kommissionen har modtaget den pågældende ansøgning. Kommissionen betragter derfor som skæringsdato for tildeling af støtte ifølge nærværende beslutning modtagelsesdatoen for den første anmeldelse heraf, dvs. 14. maj 1998.

(9) De italienske myndigheder meddelte imidlertid i brev af 12. oktober 1998, at de havde til hensigt at yde støtte til dækning af udgifter afholdt af støttemodtagerne inden denne dato.

Med hensyn til støtteforanstaltninger vedrørende primær landbrugsproduktion erklærede de italienske myndigheder

[1] EFT C 233 af 14.8.1999, s. 2.
[2] Jf. fodnote 1.
[3] En detaljeret beskrivelse af foranstaltningerne findes i EFT C 233 af 14.8.1999, s. 2.
[4] Rådets forordning (EØF) nr. 2082/93 af 20. juli 1993 om ændring af forordning (EØF) nr. 4253/88 om gennemførelsesbestemmelser til forordning (EØF) nr. 2052/88 for så vidt angår samordningen af de forskellige strukturfondes interventioner indbyrdes såvel som med interventionerne fra Den Europæiske Investeringsbank og de øvrige eksisterende finansielle instrumenter (EFT L 193 af 31.7.1993, s. 20).

a) at alle udgifter, der er afholdt af støttemodtagere inden 14. maj 1998, og som er forenelige med Kommissionens beslutning K(97) 2491 af 18. september 1997 om anvendelsen af Rådets forordning (EF) 950/97 af 20. maj 1997 om forbedring af landbrugsstrukturernes effektivitet ([5]) på regionen Marche og med de horisontale bestemmelser i Kommissionens beslutning K(95) 736 af 3. april 1995 vedrørende godkendelsen af SPD for mål 5b for regionen Marche, ville blive betragtet som støtteberettigede og berettigede til samfinansiering fra Fællesskabet

b) alle udgifter, der er afholdt af støttemodtagere inden 14. maj 1998 og efter 9. oktober 1997, som er datoen for offentliggørelse af offentlige udbud på regionalt plan, og som er forenelige med Kommissionens beslutning om støtteforanstaltningerne, også ville blive betragtet som støtteberettigede og berettigede til samfinansiering fra Fællesskabet, med forbehold af Kommissionens godkendelse.

Med hensyn til støtteforanstaltninger vedrørende investeringer på bedriften i forarbejdning og afsætning meddelte de italienske myndigheder, at udgifter afholdt af den enkelte støttemodtager inden 14. maj 1998 også ville blive betragtet som berettigede til støtte fra Fællesskabet, men kun såfremt dette var foreneligt med Kommissionens beslutning K(97) 2137 af 2. oktober 1997 om anvendelse af Rådets forordning (EF) 951/97 af 20. maj 1997 om forbedring af vilkårene for forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter ([6]) på regionen Marche og med de horisontale bestemmelser i Kommissionens beslutning K(95) 736 af 3. april 1995 vedrørende godkendelsen af SPD for mål 5b for regionen Marche.

(10) Ifølge fast praksis er Kommissionen af den opfattelse, at støtten for at bidrage til udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner i overensstemmelse med traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), skal indeholde et incitament. Hvis investeringerne allerede er iværksat, mangler dette incitament, og den pågældende støtte betragtes som almindelig driftsstøtte, der er uforenelig med fællesmarkedet og derfor ikke tilladt ifølge traktaten.

(11) I det foreliggende tilfælde påpegede de italienske myndigheder i forbindelse med den uformelle kontakt til Kommissionen, at nogle af foranstaltningerne var omfattet af programmet for gennemførelse af forordning (EF) nr. 950/97 i regionen Marche, men at midlerne som følge af jordskælvet i regionen i 1997 blev anvendt til andre formål, og at regionen derfor havde anmodet om en ændring af programmet for støtte fra Fællesskabets strukturfonde til områder under mål 5b for perioden 1994-1999. De italienske myndigheder har dog ikke omtalt dette i de skriftlige svar på Kommissionens forespørgsler i ansøgningens indledende fase.

(12) På baggrund af den tvivl, som Kommissionen nærer med hensyn til incitamentet ved foranstaltningerne, besluttede den at indlede proceduren vedrørende den støtte, der er ydet til investeringer i primær produktion samt investeringer på bedriften i forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter, i forbindelse med udgifter afholdt inden 14. maj 1998, som er den dato, på hvilken foranstaltningerne blev anmeldt over for Kommissionen. Kommissionen gjorde imidlertid ingen indsigelser mod den støtte, der er ydet i forbindelse med udgifter afholdt efter 14. maj 1998, med den begrundelse, at foranstaltningerne i disse tilfælde er omfattet af undtagelsen i traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), og derfor kan betragtes som forenelige med fællesmarkedet, og Kommissionen gjorde ingen indsigelser mod de øvrige i anmeldelsen omhandlede foranstaltninger.

III

KOMMENTARER FRA ITALIEN

(13) De italienske myndigheder understreger, at der endnu ikke er ydet støtte, og der er således ikke tale om en overtrædelse af traktatens artikel 88, stk. 3.

(14) De italienske myndigheder understreger, at strukturfondsforordningerne bygger på partnerskab med og teknisk bistand over for medlemsstaten. De henviser til Rådets forordning (EØF) nr. 729/70 af 21. april 1970 om finansiering af den fælles landbrugspolitik ([7]). Forordningens artikel 8 foreskriver, at medlemsstaterne skal træffe de fornødne foranstaltninger for at forhindre og forfølge uregelmæssigheder i forvaltning af fondene. Det står derfor klart, at »en udgift [...] ikke berettiget til støtte« efter artikel 15, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 2082/93 er en udgift, som de nationale myndigheder pådrager sig og afholder ved hjælp af midler fra en fond med revolverende midler, og bestemt ikke en udgift afholdt af en erhvervsdrivende, der modtager samfinansieret støtte, men udsætter sig for risikoen i forbindelse med tilbagebetaling.

(15) De italienske myndigheder bestrider imidlertid under alle omstændigheder påstanden om, at foranstaltningen har tilbagevirkende kraft. De understreger, at foranstaltningerne indeholder en forbeholdsklausul, der gør tildeling af støtte betinget af Kommissionens godkendelse. Endvidere er de af den opfattelse, at foranstaltningen opfylder betingelserne i artikel 15, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 2082/93, eftersom anmeldelsen over for Kommissionen indgik senere end anmodningen i juli 1997 om en ændring af foranstaltningerne i enhedsprogrammeringsdokumentet for mål 5b.

([5]) EFT L 142 af 2.6.1997, s. 1.
([6]) EFT L 142 af 2.6.1997, s. 22.
([7]) EFT L 94 af 28.4.1970, s. 13.

(16) De italienske myndigheder forklarer, at den sene anmeldelse af støtteforanstaltningerne i medfør af traktatens artikel 88, stk. 3, hovedsagelig skyldtes, at personalet på grund af de uforudsigelige omstændigheder i forbindelse med det jordskælv, der ramte regionen i 1997, var nødt til at tage sig af andre og mere presserende opgaver. Problemet vedrørende den formelle tidsfrist for ansøgning om godkendelse af støtteordningen blev på intet tidspunkt nævnt i forbindelse med de forskellige drøftelser og møder, der fandt sted med Kommissionen. Havde dette været tilfældet, var et udbud, omend ufuldstændigt, straks blevet fremsendt.

(17) De italienske myndigheder er også af den opfattelse, at støtten indeholder det nødvendige incitament og dermed ikke kan betragtes som driftsstøtte. Hvad angår regionen Marche var det nødvendigt at offentliggøre udbud med forbehold af godkendelse på grund af regionens behov for at fastholde den påtænkte programmering efter den formelle skæringsdato for godkendelse af de foreslåede ændringer. Der kan retmæssigt ydes støtte til en endelig støttemodtager, der indsender en ansøgning som følge af et offentligt udbud. Indsendelsen af en ansøgning om støtte pålægger forvaltningen en juridisk forpligtelse, der medfører, at ansøgeren er berettiget til fællesskabsmidler, også selv om udbuddet er »betinget«. Forbeholdsklausulen vedrører anerkendelse af støttens forenelighed, ikke retmæssigheden af anmodningen om støtte.

IV

VURDERING

(18) De støtteforanstaltninger, der foranledigede Kommissionen til at indlede proceduren efter traktatens artikel 88, stk. 2, består af en række foranstaltninger vedrørende investeringer i primær produktion af landbrugsvarer og investeringer på bedriften i forarbejdning og afsætning af landbrugsvarer. Støtten ydes individuelle modtagere på selektiv basis. Støtte til primær produktion ydes inden for sektorerne for husdyravl (kød- og mejeriprodukter), frugt og grøntsager, olivenolie og vin. Støtte til investeringer på bedriften i forarbejdning og afsætning ydes inden for sektorerne for frø til udsæd, oliefrø, kød, ost og økologiske produkter. Tilsammen tegner disse sektorer sig for en betydelig del af landbrugsproduktionen, og det står klart, at samhandelen inden for Fællesskabet omfatter store mængder af de pågældende produkter, uden at det er nødvendigt at angive specifikke tal for den enkelte sektor. Det er anerkendt, at selv forholdsvis små støttebeløb kan fordreje konkurrencevilkårene i landbrugssektoren og påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne på grund af den fælles landbrugspolitik. Kommissionen konkluderer derfor, at de omhandlede foranstaltninger udgør statsstøtte i medfør af traktatens artikel 87, stk. 1.

(19) Forbuddet mod statsstøtte efter artikel 87, stk. 1, gælder med forbehold af visse undtagelser. Efter en indledende undersøgelse konkluderede Kommissionen, at de forskellige foranstaltninger fremmer udviklingen af visse erhvervsgrene uden at ændre samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse, og at de derfor er omfattet af undtagelsen i traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), med hensyn til udgifter afholdt efter anmeldelsen af støtteforanstaltningerne over for Kommissionen den 14. maj 1998.

(20) Kommissionen udtrykte dog tvivl med hensyn til, hvorvidt støtte til udgifter afholdt inden denne dato kan betragtes som fremmende for udviklingen af visse erhvervsgrene efter traktatens artikel 87, stk. 3, litra c). Ifølge Kommissionens længe gældende praksis, der er stadfæstet af Domstolen ([8]), kan støtte kun betragtes som fremmende for udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner, hvis Kommissionen kan påvise, at markedskræfterne alene ikke ville have foranlediget de potentielle støttemodtagere til at handle på en måde, der fremmer opnåelsen af det ønskede mål. Eftersom de oplysninger, som Kommissionen på det pågældende tidspunkt havde adgang til, viste, at producenterne i regionen Marche frivilligt havde pådraget sig de omhandlede udgifter uden at være tilskyndet hertil i form af støtte, mangler dette element. Støtte, der tildeles efterfølgende til dækning af afholdte udgifter, betragtes som almindelig driftsstøtte, der ikke berettiger til undtagelse på grundlag af de i artikel 87, stk. 2, litra b), anførte forhold.

(21) Kommissionen er af den opfattelse, at de italienske myndigheders svar under proceduren bortvejrer ovennævnte tvivl. Kommissionen har navnlig taget de kompetente myndigheders redegørelse for programmeringsproceduren i regionen Marche som beskrevet i betragtning 17 i betragtning.

(22) Det fremgår af de italienske myndigheders oplysninger, at svar på regionale udbud kan betragtes som svarende til ansøgninger om støtte. De af de italienske myndigheder fastsatte betingelser svarer til betingelserne i Kommissionens retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte ([9]) og EF-rammebestemmelser for statsstøtte i landbrugssektoren ([10]), som foreskriver, at det i støtteordningerne skal fastsættes, at der ikke må ydes støtte, inden der er indsendt en ansøgning til de kompetente myndigheder, og at der ikke må ydes støtte til allerede igangsat arbejde eller til aktiviteter, der var iværksat, inden en ansøgning om støtte blev behørigt indsendt til de kompetente myndigheder. Selv om sidstnævnte bestemmelser først blev vedtaget, efter at handlingerne i den foreliggende sag fandt sted, er hensigten, at de

([8]) Jf. navnlig dommen i sag C-730/79, Philip Morris mod Kommissionen, Sml. 1980, s. 2671.
([9]) EFT C 74 af 10.3.1998, s. 9 (navnlig punkt 4.2).
([10]) EFT C 28 af 1.2.2000, s. 2 (navnlig punkt 3.6).

skal bygge på de overordnede principper, som Kommissionen hidtil har fulgt, og som er beskrevet i betragtning 20. Kommissionen betragter det derfor som rimeligt, at samme princip anvendes analogt på det foreliggende tilfælde. Kommissionen betragter derfor støtten som forenelig med fællesmarkedet efter traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), forudsat at støttemodtageren har indsendt en ansøgning om støtte til de kompetente myndigheder, inden udgifterne rent faktisk afholdes.

(23) For at undgå misforståelser fremover opfordrer Kommissionen kraftigt de italienske myndigheder til at sikre, at støtteordninger anmeldes over for Kommissionen, inden udbuddene offentliggøres, også selv om udbuddene indeholder en forbeholdsklausul, der gør tildeling af støtte betinget af Kommissionens godkendelse. Ikke desto mindre anerkender Kommissionen i det foreliggende tilfælde, at de forvaltningsmæssige ressourcer i regionen var under en vis belastning som følge af de jordskælv, der ramte regionen i 1997.

(24) Nærværende beslutning er uden præjudice for fremtidige beslutninger vedrørende fællesskabsmidler til finansiering af de omhandlede foranstaltninger —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den af Italien påtænkte statsstøtte i form af ændringer til enhedsprogrammeringsdokumentet for regionen Marche (mål 5b) er forenelig med fællesmarkedet, med forbehold af bestemmelserne i artikel 2.

Artikel 2

Der må ikke ydes støtte til udgifter afholdt inden 14. maj 1998, medmindre støttemodtageren inden denne dato har indsendt en ansøgning til de kompetente myndigheder om støtte til de relevante udgifter under den anmeldte ordning.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til Den Italienske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 3. maj 2000.

På Kommissionens vegne

Franz FISCHLER

Medlem af Kommissionen